

Három nap csak megyénkről szólt

Közös múltunk, közös jövőnk Bács-Kiskun jelmonddal indult útjára hagyományteremtő céllal a Megye Napok rendezvénysorozat. Három település - Kiskunhalas, Tiszakécske, Kiskunmajsa - tradicionális rendezvényéhez kapcsolódóan mutattuk be megyénk kultúráját, gasztronómiáját, látnivalóit.

A Megye Napok beszámolóját a 6. oldalon olvashatják.

Örülhetnek a félegyházi ovisok és szüleik

Szeptember 3-án vehette birtokba 100 kisgyermek a nagy gonddal és odaadással épített, vadonatúj napköziotthonos óvodát Kiskunfélegyházán, a Móra Ferenc utcában.

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat által koordinált megyei fejlesztések egyik ékköve az új félegyházi ovi. A csodálatos épület barátságos környezettel és kiváló felszereltséggel várta a kicsiket szeptember elején. Az új intézményben 4 csoportszoba, valamint a szocializációt, mozgás- és egyéb fejlesztést segítő helyiségek, tornaszoba, különféle kiszol-

gáló terek (öltözők, mosdók, WC-k, konyhák, szertár, iroda), külön helység beteg gyermekek számára, valamint orvosi szoba kapott helyet. Korszerű játékok és fejlesztőeszközök segítik majd a szakemberek munkáját, jó időben pedig szemet gyönyörködtető terasz és játszóudvar várja az apróságokat.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program megyei fejlesztései egyre több településen érnek révbé és vehetik birtokba azokat a települések lakói. Intézmények, közterületek, ipari parkok újulnak meg, nőnek ki a földből hétről-hétre, Bács-Kiskun szerte.

Ajánló

Küzdelem, kitar-tás, hazaszeretet

Dr. Szobonya Zoltán megyei emléknapi 2. oldal

TOP hírek

Megyénket érintő felújítások, fejlesztések 2-3. oldal

Nagy változások a megyében

Gazdasági összefoglalónk megyénk fejlődését elemzi 4. oldal

Önfeledt vidámság Bácsalmáson

Egy klímabarát fejlesztést, az Al-mavirág játszóteret mutatjuk be 4. oldal

A folyók megyéje

Megyénk vizes fejlesztései mutatkoznak be 5. oldal

Megyenapok 2018

Három nap csak megyénkről szólt 6. oldal

A háború, amely nem vetett véget minden háborúnak

100 éve ért véget a Nagy Háború 7. oldal

Értékek nyomában

Elismerték az értéköröket, Értékek nyomában 8. oldal

Arc-kép

A szabadság jegyében Kunhegyesi Ferencel, a buborékok vonzásában ifj. Szentpéteri Attilával beszélgettünk 9. oldal

Kis település nagy lépése

Bátya község környezetvédelmi fejlesztése 10. oldal

Ima két keréken

Bemutatkoznak a Motorkerékpárosok 11. oldal

TOP HÍREK

2701 méter csatorna újult és épült meg Jászszentlászlón

A már meglévő csapadékvíz hálózat fejlesztése és új csapadékvíz gyűjtő- és elvezető rendszer építése valósult meg megyei keretből

a településen. A fejlesztés az Alkotmány utca kivezető szakaszát, a Géza fejedelem utcát, a Csengele-Jászszentlászló csatorna kivezető szakaszát, a Vasút utca, a Tavasz utca és a Kossuth utca két szakaszát érintette.

Megújult az orvosi rendelő a császártöltésiek egészségére

A költséghatékonyság és gazdaságosabb üzemeltetés elve mentén - TOP projekt keretén belül - 40 millió forintból valósult meg a császártöltési orvosi rendelő felújítása.

sa. A háziorvosi, az iskola-orvosi, fogorvosi és területi védőnői ellátás szeptember 12-től kezdődően csodaszép környezetben zajlik.

Nincsenek többé fogas kérdések Csátalján

A megyei keretből valósultak meg a vadonatúj külső nyílászárók, tel-

jes külső hőszigetelés, kazáncsere, klimatizálás, a belső burkolatok cseréje és akadálymentesítés. E fejlesztésekkel kívül-belül megújult és megújult a fogorvosi rendelő Csátalján. A fogorvosi szolgáltatás a nyár közepe óta, a hét minden napján várja a csátaljai és a nagybaracscai betegeket.

Szentkirályon is folynak a felújítások

A település két, fontos funkciót betöltő intézménye, az óvoda és a szociális szolgáltató ház hőszigetelése, nyílászáró cseréje, akadálymentesítése valósult meg, s az utóbbi esetben a teljes fűtési rendszer korszerűsítésre is jutott a támogatásból.

Küzdelem, kitartás, hazaszeretet

*Az országban egyedülálló módon állítunk emléket szeptember 29-én, amikor is **Dr. Szobonya Zoltánra**, az 1956-os vidéki forradalom egyik legnagyobb formátumú emblemikus alakjára és a kommunista diktatúra Bács-Kiskun megyei áldozataira emlékeztünk.*

A Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés még 2016-ban minősítette egyhangú döntéssel megyei emléknappá szeptember 29-ét, Dr.

méltó emléket állítson, valamint tiszteletét fejezze ki azoknak a honfitársainak, akik harcoltak a nemzetet felemelő és felszabadító

harc évei mély sebeket hagytak. Közülük személyesen sajnos kevesen vehették át az oklevelet, ma már kevesen lehetnek közöttünk. Akadt, akit 1945 márciusában hurcoltak orosz fogságba, ahol összesen harminchárom hónapig dolgoztatták. Volt, akit kisgyermekként kilakoltattak, szüleit bebörtönözték, családjá házáat és birtokait elvették. Többeket ítélték börtönbüntetésre, bocsájtot-

Szobonya Zoltán mártírhalálának napját. Tette ezt azzal a szándékkal, hogy a jánoshalmi 1956-os forradalmi megmozdulások egyik szervezőjének, majd vezetőjének

eszméjéért. Az emléknaphoz az idei évben is a Megyeháza adott otthont. 24 személy kapott kitüntetést, akiknek lelkében és életútjában a forradalom és szabadság-

tak el munkahelyéről, vagy vittek munkaszolgálatba, ahol hosszú hónapokat, éveket kellett kénytelen körülmények között tölteni-

ük. **Rideg László**, a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés elnöke beszédében kiemelte: „*A mi feladatunk, hogy méltón emlékezzünk a kommunizmus ártatlan áldozataira, és mindent elkövessünk azért, hogy a jövőben nemzedékek mentesek legyenek a kommunizmus méltatlanságaitól, ismerjék, óvják értékeinket, büszke tagjai legyenek nemzetünknek.*”

Az ünnepségen előadást tartott **dr. Bank Barbara**, történész, aki bővebben kitért az elnyomó rendszer borzalmaira és megaláztatásaira. **Kerpits Miklós** Faludy György: Kihallgatás című művét szavalta el a jelenlévőknek. A **Mayossa Hagyományörző Egyesület** pedig néptáncdal emelte az emléknaphoz, továbbá köszönetet mondott **Szobonya Csilla**, Dr. Szobonya Zoltán lánya is. A megemlékezés a kecskeméti börtön falánál folytatódott, ahol az ünnepélyes műsort követően a jelenlévők megkoszorúzták Dr. Szobonya Zoltán emléktábláját.

Ezen a napon a jelenlévők emlékeztek. Emlékeztek azokra, akik a diktatúra árnyékában éltek és tisztelegtek azok előtt, akik az egész nemzet szabadságáért küzdöttek. Fejet hajtottak mind az előtt, akik szembeszálltak és hallatták hangjukat az elnyomó rendszer ellen.

Dr. Szobonya Zoltán utolsó szavai a kivégzésekor ezek voltak: „*Hazámért és Jánoshalma népéért!*”. Üzenete ékes példája annak a küzdelemnek, kitartásnak és hazaszeretetnek, mely e forradalmat és szabadságharcot olyannyira jellemezte.

DR. SZOBONYA ZOLTÁN EMLÉKLAPOT KAPOTT:

Bányári Pál: Kiskőrösi lakos. 1956-ban a vörös csillagok leveréséért másfél évnyi börtönrre ítélték, ahonnan egy évvel később szabadult.

Csipkerek István: Hartai lakos. A Rákosi-rendszer családjával együtt kitelepítette.

Dobos Lénárd: Mélykúti lakos. A hadsereg kötelékében fegyver nélküli szolgálatra kötelezték. 2 év 2 hónapot töltött munkaszolgálatban.

Dugár Lajos: Kecskeméti lakos. 5 évig hatósági felügyelet alatt állt, és éveken át megaláztatásban volt része több munkahelyén is. Az 1960-as évek elején a még megmaradt néhány hold földjüket tsz-esítették.

Farkas Vencel: Jánoshalmi lakos. Részt vett az 1956-os Országközi sortűznél, ahol ő maga megsebesült. Végig fent volt a forradalom idején Budapesten.

Fuchs József: Kiskőrösi lakos. 1956-ban tanárként gimnazisták tüntetését szervezte, ezért állásából elbocsájtották.

Hirsch Imre: Soltvadkerti lakos. 1956-os katonaként társaival löszert szállítottak a forradalmároknak.

Horváth Gellért: Jánoshalmi lakos. Kulák szülők gyermeke, ezért került munkaszolgálatba 1952 februárjában, ahol 27 hónapot töltött.

Jakus Dezső: Kalocsai lakos. Rákosi-féle munkaszolgálatos katona volt, mely szolgálata sokszor büntetés, politikai megbízhatatlanság alapján választották ki az embereket.

Kiss János: Mélykúti lakos. Kulák szülők gyermeke. Munkaszolgálaton 1952 februárjától egészen 1954 júniusáig tartózkodott. Bányász-ként dolgozott, illetve munkatáborokat épített.

Klúcsó Ferenc: Nagy szerepe volt abban, hogy a kiskunmajsai népi téletet követően további vérontásra nem került sor. Tagja lett a Községi Forradalmi Bizottságnak, majd az Intéző Bizottságnak és a Megyei Nemzeti Bizottságnak is.

Kovács László: Kunszentmiklósi lakos. 1945 márciusában elhurcolták orosz fogságba, ahol 33 hónapig bányában dolgoztatták.

Kürtösi László: Bócsai lakos. Az elnyomó hatalom kényszerszolgálatos katona volt.

Losonczy Péter: Kiskunmajsai lakos. 1957-ben főhadnagyi rendfokozatát honvéddé fokozták le, majd leszerelték azzal az indokkal, hogy a legszélsőségesebb jobboldali magatartást tanúsította.

Markó Ferenc: Homokmégyi lakos. A Rákosi-korszak munkaszolgálatos katonája volt, ahova a kiválasztás sokszor politikai diszkrimináció alapján történt.

Pauer Károly: Hartai lakos. Rákosi-féle munkaszolgálatos katona volt.

Trencsényi László: Nemzetőrként teljesített szolgálatot, emiatt a kínzások után börtönbüntetésre ítélték a kádári megtorló hatalom. Ő szervezte az 1956-os Magyarok Világszövetségét, amelynek a mai napig egyik életben tartója.

Ungvári Ferenc: Kiskőrösi lakos. 1956. október 23-án társaival együtt megpróbált feltartóztatni egy Budapest felé induló tankoszlopot. Részt vett a vörös csillag eltávolításában a szovjet emlékműről.

Vörösváczy Jánosné: Kalocsai lakos. Édesapja házáat és birtokait a kommunisták államosították, szüleit bebörtönözték. Kisgyermekként az ÁVH-sok kilakoltatták, majd a későbbiekben is zaklatták. **Zsikla József:** Soltvadkerti lakos. Rákosi-féle munkaszolgálatos katona volt, ahova politikai diszkrimináció alapján választották ki az embereket.

DR. SZOBONYA ZOLTÁN POSZTUMUSZ EMLÉKLAPOT KAPOTT:

Bernáth Gábor: Kunszentmiklósi lakos. Rákosi-féle munkaszolgálatos katona volt.

Dr. Orosz László: Többek között tagja volt a Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete városi vezetőségének, megyei, nemzeti-, majd a forradalmi bizottságnak, majd 1957-ben állásából elbocsájtották és elítélték.

Kurucz György: Hartai lakos. A diktatúra éveiben munkaszolgálatos katona volt.

Nyúl Mihály: Solti lakos volt. 1956-ban részt vett a solti forradalmi eseményeken, ekkor 54 éves volt. A forradalom leverése után komoly megpróbáltatások vártak rá.

Nagy változások a megyében

Bács-Kiskun megye gazdasága ez elmúlt években óriási változásokon ment keresztül. A 2008-as gazdasági világválság hatása ma már nem látható. Gyarapodnak cégeink, új munkahelyek jönnek létre, növekednek a keresetek.

2018 első félévében Bács-Kiskun megyében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 271 ezer forint volt. A bruttó és nettó átlagkereset egyaránt 12 %-kal múlta felül a 2017. I. félévét.

Az elsősorban állami és uniós támogatásból megvalósuló beruházások, amelyek elkezdődtek, vagy amik a következő hónapokban, években érintik térségünket,

fenekestül fordítják fel a munkaerőpiacot, a gazdaság szerkezetét és annak földrajzi súlyát.

Ugyanakkor jelentős magántőke befektetések is megjelentek térségünkben, gondoljunk csak a mélykúti víziszárnyas vágóhídra, a Daimler második fejlesztésére, a kerekegyházi gyümölcsfeldolgozóra. Nincs olyan szektor, melyet a gépipari és élelmiszeripari beruházások továbbgyűrűző ha-

tása ne érintene. Közvetett hatásai érzékelhetők az iparüzési adó bevételek növekedésében, az ingatlanok iránti fokozott keresletben, a bölcsődei és óvodai csoportok bővülésében, a helyben elköltött javak gyarapodásában, a vendéglátás és a kereskedelem fellendülésében. Jól bizonyítja ezt, hogy az elmúlt egy évben a bolti eladók száma 438 fővel emelkedett.

Most a kihívás, mellyel szembe kell néznie valamennyi foglalkoztatónak, az a munkaerő biztosítása. A munkaerőpiacot a hatékonyabb ágazatok lefölozik. A nemzetközi óriás beruházások erőfölénye a munkaerőpiaci versenyben pedig rombolja a kisvállalatok esélyeit. Június végén 3,3

ezer betöltetlen álláshelyet tartottak nyilván, csaknem 6 %-kal többet, mint egy évvel korábban.

A „legkapósabb” szakma most is a mezőgazdasági munkás, de jelentősen nőtt a kőművesek iránti kereslet is az idei évben. A kőműves szakmához hozzákapsolhatjuk még a villanszerelőket, a földmunka gépkezelőket, ami az építőipar megnövekedett munkaerő-keresletére utal. Ennek hátterében egyrészt a megyében is fokozódó lakáscélú ingatlan beruházások, valamint az európai uniós projektek megvalósítása állhat. Ez a felfutás vélhetően jövőre már nem jelenik meg ilyen markánsan.

A másik örök dilemma, hogy a munkaerőpiac, és a képzés összhangja megteremthető-e. Közeledek egymáshoz a képzés hosszú távra tervező és szükség-szerűen lassan reagáló rendszere a munkaerőpiac kiszámíthatatlannul változó, külső tényezőknek kitett területéhez?

A problémák megoldásának elősegítése érdekében a Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat megbízásából idén nyáron újabb felmérést végzett a megye vállalkozásai körében, melyben munkaerőpiaci helyzetüket és igényeiket vizsgálta. A vizsgálatot a tavalyi évben is elvégezte a kamara, így a mostani felmérés alkalmas arra is, hogy a változásokat feltárja. A két év adatainak összevetése segíti a szakképzési irányok megalapozottabb kijelölését, és a megyei vállalkozások munkaerőpiaci helyzetéről és magatartásáról is pontosabb képet ad.

Megyénkben számtalan infrastrukturális beruházás támogatja a gazdaság fejlődését. Új utak, logisztikai központok épülnek szerte Bács-Kiskunban. Ilyen a fejlődő kecskeméti gazdaság kiszolgálására az 54. számú főút M5 autópálya és 5.sz. főút közötti szakaszának 2x2 sávossá bővítése is.

TÁMOGATÁS SZAKMAI KÉPZÉST FOLYTATÓKNAK

Több mint százmillió forint ösztöndíjra

A „Bács-Kiskunban itthon vagy!” ösztöndíj program második felhívása jelent meg augusztus közepén. A pályázat most mintegy 200 tanulót részesít félévente, akár 250 000 forint vissza nem térítendő támogatásban. A felhívás első szakaszában felmerült javaslatok alapján a megyei közgyűlés több ponton módosította, számos kedvezményrel szélesebb kör által is elérhetőbbé tette a támogatást.

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat kiemelten fontosnak tartja, hogy a térségünkben élőket anyagi támogatással is segítse, hogy befejezhessék tanulmányait, sikeresen elhelyezkedjenek és kitűzött céljaikat valóra válthassák. Az első felhívás tapasztalatai és a beérkező javaslatok alapján bővült a preferált szakmák listája, kevesebb lett az adminisztrációs teher, továbbá már az esti

és levelező tagozaton tanulók is pályázhatnak korhatár nélkül. A 2018/2019-es tanév első félévére vonatkozó felhívásra sikeresen pályázók akár 250 000 forint ösztöndíjban is részesülhetnek.

Megyénkben összesen 27 településen van lehetőség pályázni, amely települések egyiken állandó lakóhellyel kell, hogy rendelkezzen a pályázó. Emellett alapkövetelmény, hogy a felhívásban

szereplő preferált szakmát tanulják a diákok és elérjék legalább a hármas átlagot.

Érintett települések: Tiszakécske, Lakitelek, Szentkirály, Tiszaalpár, Tiszaug, Bugac, Bugacpusztaháza, Csőlyospálos, Jászszenzlászló, Kiskunmajsa, Kömpöc, Mórícgát, Szank, Apostag, Dunaegyháza, Kunadacs, Kunszentmiklós, Kunspezér, Szalkszentmárton, Tass, Drágszél, Dunapataj, Dunavecse, Harta, Homokmégy, Miske, Solt. 2019 januárjában a harmadik pá-

lyázati ciklus nyílik meg és biztosít lehetőséget a támogatásra.

Bővebb információ a www.bacskiskun.hu oldalon található, illetve az alábbi elérhetőségek egyiken kérhető:

Trungelné Szabó Márta, ösztöndíjreferens

E-mail: osztondij@bacskiskun.hu

Telefon: 36-30-511-4703

Józan Ágota, ösztöndíjreferens

E-mail: osztondij@bacskiskun.hu

hu Telefon: 06-30-512-2584

TOP HÍREK

Környezetet óvó megtakarítások Ágasegyházán

A megyei TOP forrásból megvalósított energetikai fejlesztéseknek köszönhetően környezetbaráttá és energiahatékonyá vált a település

faluháza és óvodája. Az előbbiben kicserélték a kazánt, és napelemeket szereltek fel, az óvoda épülete külső szigetelést, új lábazatot és földszigetelést kapott.

Korszerűsödött Zsana iparterülete

Zsana község sikerrel pályázott jelenleg is meglévő iparterülete fejlesztésére: a 10 hektáros területre bevezették a vezetékes ivóvizet, s a korábbi földes út helyett 327 méter

korszerű utat és a csapadékvíz elvezetésére szolgáló szikkasztó árkot hoztak létre.

Új köntösbe bújt Uszódnon az Idősek Napközi Otthona

A rendkívül korszerűtlen és felújít-

tásra szoruló intézmény külső falai hőszigetelést kaptak, kicserélték a nyílászárókat és a radiátorokat, valamint az épület mostantól az akadálymentesítés kívánalmainak is megfelel. A fejlesztéssel az önkormányzat a jövőben 40-50 %-os költségmegtakarítást érhet el, mely összeget más, hasznos célokra fordíthatja.

Kömpöcnek is megújult a polgármesteri hivatala

A korszerűsítés elsődleges célja az intézmény hőmegtartó képességének növelése volt, de a kazánt is kicserélték és kiépült egy napelemes rendszer is, mely környezetbarát módon, megújuló energiaforrásból táplálkozva tudja az intézmény villamosenergia fogyasztását a jövőben csökkenteni.

Klíma kódex

Kézzel fogható, gyakorlati segítséget szeretnénk nyújtani a termelőknek, a kertes házban, valamint a panellakásokban élőknek, intézményeknek és vállalkozásoknak, ezért az év során elkészítjük a jogszabályok kódexét elektronikus formában. Ebből az átlag emberek is megtudhatják, a maguk szintjén mit tehetnek az éghajlatváltozás elleni küzdelemben. Ennek nyomtatott, rövidített kivonatát a megye minden postaládájába eljuttatjuk az év utolsó Bács-Megyei Magazinjában mellékleteként.

Önfeledt vidámság Bácsalmáson

Három éve, hogy **Bácsalmás** lakóinak kezdeményezésével és támogatásával megkezdődött a helyi **Almavirág játszótér** építése. Mivel ligetes helyre épült, ahol nyaranta a gyerekek cipőjüket lerúgva mezítláb szaladgálnak a fák alatt, így hamar megfogalmazódott az ötlet, hogy a lombok alatt az egyes hinták megközelítését megkönnyítve hozzanak létre egy mezítlábas ösvényt.

öröme a hön áhított mezítlábas tanösvényt.

A név- és átadó ünnepségre egy felajánlásnak köszönhetően az óvodába járó kicsiket és az Erzsébet napközi tábort résztvevőit lovas kocsival hozták a helyszínre, akik vödörrel öntötték be az anyagokat, majd a szandáloktól, cipőktől, zokniktól megszabadulva birtokba vették a parkot.

A játszótér azóta még nagyobb népszerűségnek örvend, hiszen gyerekek, szülők, nagyszülők együtt, kézen fogva, felszabadulttan sétálnak a 45 méter hosszú 17 különböző anyagot tartalmazó kis ösvényen.

A mezítlábas séta jótékony hatással van az egészségre, a különböző járófelületek kellemes masszázsa részesíti talpukat, amelynek hatására felpozícióba kerül a vérkeringés, javul a tartás és a láb, stimulálódik az idegrendszer, fejlődik az egyensúlyérzék.

A mezítlábas ösvény terve még 2017 nyarára tehető, melynek megvalósítását az adományok beérkezését követően tavasszal

kezdtek el. Számos lelkes önkéntes odaadó munkájának köszönhetően szépen gyarapodtak mind a tárgyi eszközök, mind pedig a ki-

alakításhoz szükséges anyagi forrás. Példaértékű összefogás született, melynek végkifejleteként júliusban átadták a gyerekek nagy

Ez nem zöltség...

Az elmúlt évtizedekben egyre több zöldtető épül világszerte. Például Franciaországban kötelezővé tették az összes újonnan épülő lapostető növényesítését, talán nem véletlenül... Hóbert? Semmiképpen! Tudatos gondolkodás és egy kis elhivatottság a természet iránt.

Miért ültessünk növényeket?

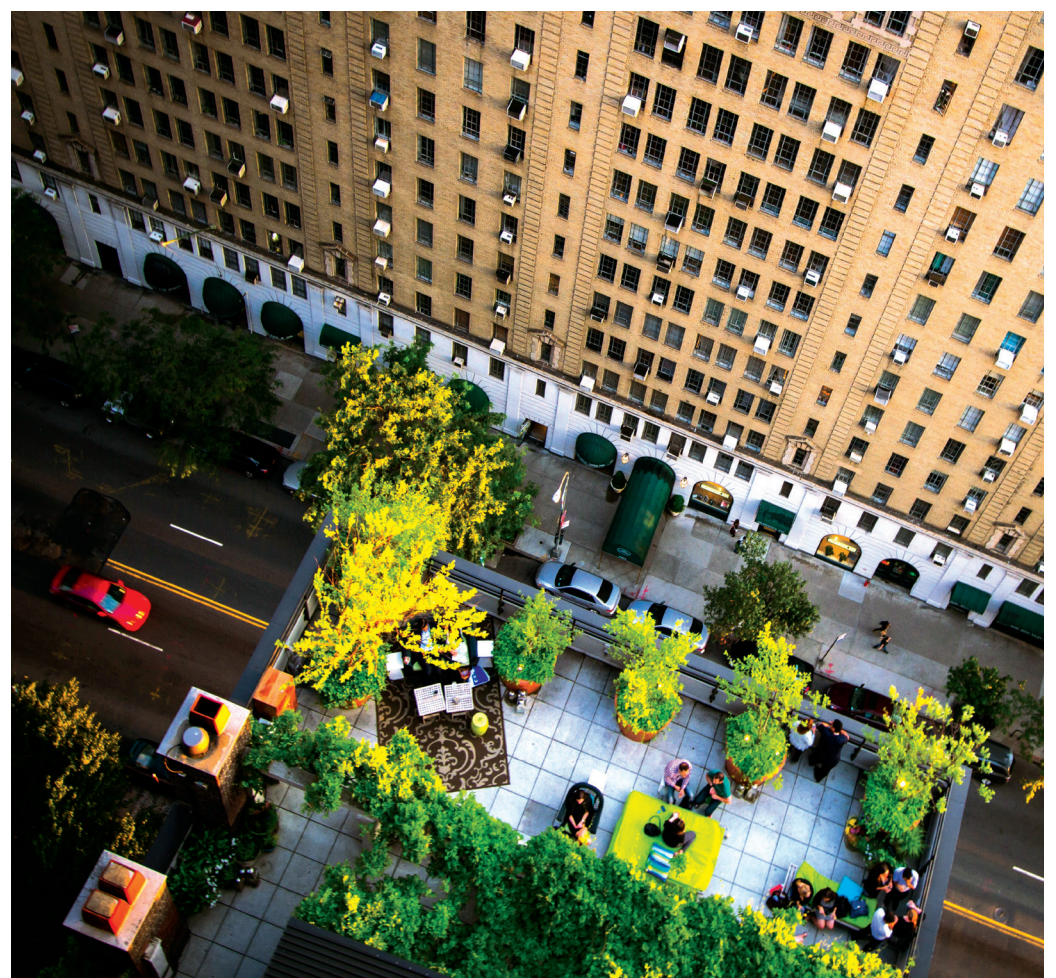
A családi házunk tetején lévő növények megvédik tetőnket a fizikai behatásoktól, az UV sugárzástól, de a nagy hidegtől és melegtől is óvja házunkat, a fűtési és hűtési energiafogyasztást akár 8-15 százalékkal csökkenti. Nem csak hő, hanem kiváló hangszigetelő is. A lehulló csapadékmennyiség 60-70 százalékát megtartja és visszafogja, javítja a mikroklímát. További jó tulajdonsága, hogy megköti a szálló port, fotoszintézissel pedig oxigént termel.

A növények kiváló segítők az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, hiszen a szén-dioxid megkötése által hozzájárulnak a légkörben található üvegházhatású gázok csökkentéséhez.

Mi az a zöldtető?

A zöldtetők lényege, hogy az épület födém-szerkezetébe vannak beágyazva a növények a szerkezet terhelhetőségétől függően vékonyabb, illetve vastagabb talajrétegben. Vékonyabb, 5-10 cm-es ültetőközeg esetén extenzív zöldtetőkről beszélünk, amelybe szárazságtűrő, évelő, ellenálló, főleg pozsgás növényfajokat érdemes ültetni. Az extenzív zöldtetők kialakítása egyszerű, szinte bármilyen épület tetőfelületén alkalmazható legyen az egy családi ház, garázs, kocsibeálló, esetleg fűkamra, vagy éppen egy grillkuckó teteje.

Az intenzív zöldtetők minimum 30 cm-es ültetőközeggel rendelkeznek, amiben akár a talajszinttel megegyező tetőkert is kialakítható. A kertészeti réteg vastagságának csak a tető terhelhetősége szab határt és akár kisebb fákat is bele lehet telepíteni.

Tudta?

Hasonló célt szolgálnak a zöldfalak is, amelyek tulajdonképpen függőleges kertek. Kialakulásuk az ókorig vezethető vissza és az 1980-as évek végétől egyre elterjedtebbek a városokban jótékony hatásuk és dekoratív megjelenésük következtében. Kültérre és beltérre egyaránt alkalmazhatók és szinte bármilyen

növényzet telepíthető rájuk, a növények tápanyag és vízellátása automatizált adagolórendszerek segítségével történik. Az összetett, több növényből álló zöldfalak kialakítása gondos tervezést és kivitelezést igényel kültéren és beltéren egyaránt. Egyes megoldások ugyanakkor házilag, saját kezűleg is kivitelezhetők.

Zöldítsük, fásítsuk kertünket, de akár balkonunkat, háztetőnket, házfalunkat is! Gondoljunk hosszútávon! Használjunk bátran innovatív és környezettudatos rendszereket, technológiákat!

VÍZITÚRA FEJLESZTÉSEK BÁCS-KISKUN MEGYÉBEN

A folyók megyéje

*A folyóvizek számát tekintve kiemelkedő helyen áll **Bács-Kiskun**, mivel az ország mindkét meghatározó folyója, a Duna és a Tisza is öleli tájainkat. De nemcsak földrajzi keretet adnak e vízfolyások megyénknek, hanem kiváló vízitúra programokat is kínálnak.*

A legendás magyar vízitúrák hagyományát a következő generációk számára is átélhetővé teszik a megyénkben megvalósuló víziturisztikai fejlesztések. A Magyar Kajak-Kenu Szövetség szakmai támogatásával lezajló program keretében a Duna és a Tisza mellett vízitúra megállóhelyek épülnek vagy újulnak meg és bővül szolgáltatásuk. A helyi egyesületeket modern, strapabíró kenukkal és kajakokkal szerelik fel a támogatásból, hogy a vízitúra-élmények minősége ezáltal is javuljon. Számos helyen új stégek szolgálják a kényelmes és biztonságos kikötést.

A Vízivándor program

A Magyar Kajak-Kenu Szövetség elkötelezett, hogy a versenysport mellett a szabadidős mozgásforma is egyre népszerűbb legyen, kiemelten támogatja a hazai vízitúrázás reneszánszát. Vízitúra megállóhelyek újulnak meg országszerte, és a régi, kopott kajakokat, kenukat újakra cserélhetik az egyesületek a Magyar Kajak-Kenu Szövetség segítségével. De az egyik legnagyobb büszkeségre okot adó vállalkozás a Vízivándor táborok szervezése.

A Vízivándor táborok a Bejárható Magyarország programba illeszkedve, hat csodás folyószakaszt mutatnak be az iskolásoknak egyhetes vándortábor keretében. A bejáratott útvonalakon szervezett, új, biztonságos túrakenekkel a vízre szálló csoportokat a pedagógusok mellett tapasztalt túravezetők kísérik. A túravezetők felelnek azért, hogy a túrázók teljes biztonságban és érdekes ismeretekkel gazdagodva térjenek haza az egész hetes vízitúráról.

Az egyik legnépszerűbb tábor útvonala épp Bács-Kiskun megyében van, a Duna alsó szakaszán. Idén országos szinten több ezer, Bács-Kiskun megyében pedig 260 gyermek vett részt ezeken a túrákon.

Tiszakécskei vízitúra megállóhely

Igazolt tény, hogy a napsütéses órák száma a megye ezen részén jóval magasabb az országos átlagnál, többek között ennek is köszönhetően Tiszakécske vízi paradicsoma nem is lehet ideálisabb a nyaralók számára. A város kiemelkedő turisztikai, idegenforgalmi vonzástényezője a Tisza a települést 22,5 kilométer hosszan határolja. A partot galériaerdők szegélyezik, melyek a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet részei. Ez a terület számos ritka védett növény- és állatfajnak ad otthont, a fákra, bokrokra felkapaszkodó növények fátváltársulást alkotnak, melytől az ember úgy érzi, mintha trópusi dzsungelben járna. A Szőke Tiszát felfedezhetjük csónakból, kenuból vagy éppen kajakból is. Aki kipróbálja a vízitúrát, saját szemével is meggyőződhet róla: a víz hátáról egészen más, lenyűgöző arcát mutatja a Tisza.

A Tisza-parton, az árvíz-védett oldalon található új vízitúra központ nemcsak a helyi vízi sportélet felvirágzásáért felel, hanem a túrázók is kényelmes sátorozóhelyet, minőségi közösségi teret és konyhát, valamint meleg vizes zuhanyzási lehetőséget találnak. A közeli szabad strandról könnyen megközelíthető vízitúra megállóhelyen, egy stég segíti majd a túrázók könnyebb kikötését és vízre szállását. A

vízitúra megállóhely kiváló kiindulópontja a Tisza egyik legszebb szakaszát felfedező túrának, mely minden bizonnyal pezsgő evezős élet központja lesz majd.

A jövő fejlesztési helyszínei – Baja és Kalocsa

A jelenleg is folyamatban, közbeszerzési vagy kivitelezési szakaszban lévő beruházások közül Baját és Kalocsát emelnénk ki. Baján mobil, fűthető konténerek kerültek kihelyezésre, melyekre igényes, tájba illeszkedő faborítás került. A könnyűszerkezetes épületben mosdó, öltöző és egy kellemes teraszrész is kialakításra került, ahol a túrázók és a sportolók kulturált körülmények között pihenhetnek vagy épp készülhetnek a következő kihívásra. Az elkészült beruházás lehetővé teszi a vízitúrázók fogadását, közösségi programok szervezését, rendezését, továbbá sátorozási lehetőséget is biztosít az ide érkezőknek. A további tervek között szerepel, hogy az épület energiaellátását napelemes rendszer biztosítsa, ezzel is megfelelően a legmodernebb, környezetvédelmi kritériumoknak. Távoli terv a Baja-Bezdán csatorna újra hajózhatóvá tétele, mellyel tovább bővülnek a határon átnyúló vízi turisztikai lehetőségek.

Kalocsa, Meszes-Duna-part

Kalocsán, a Meszes-Duna-parton található vízitúra megállóhely szintén kiemelkedő beruházás lesz, mely méltó központot biztosít majd a helyi vízitúra életnek. Az itt álló régi épületet elbontották, ennek alapjára letisztult vonalakkal rendelkező tágas, magas belmagasságú közösségi tereket kínáló épület kerül, mely ideális helyszíne lesz az összejöveteleknek. Az ide megálmodott épület maximum 30 fő egyidejű befogadását teszi lehetővé. A tervezésnél nemcsak az ergonomiai szempontokat, a természetközelséget és a sportág speciális igényeit vették figyelembe, hanem az is fő cél volt, hogy a épület időtálló és stílusos legyen.

A Magyar Kajak-Kenu Szövetség ezen beruházásokkal nem csupán szigetszerű tevékenységeket szeretne megvalósítani. Egységes turisztikai elvek mentén gondolkodva, egy országos turisztikai termék előállítására cél, amelynek az egyik kiemelt helyszíne Bács-Kiskun megye lesz, erősítve helyi szinten a vízi szabadidő-sportág megjelenését. A Szövetség folyamatosan keresi az új együttműködési lehetőségeket a helyi egyesületekkel, szolgáltatókkal, hiszen közös cél, hogy egyre többen megismerjék Magyarországot vízeinek páratlan szépségét.

Szöveg: Kovács Attila

Az Utazás Kiállítás díszvendége lesz Bács-Kiskun megye és Kecskemét

Szinte véget sem ért az idei tavaszi **Utazás Kiállítás**, amikor már gőzerővel elindultak az előkészületek a jövő évi Expóra.

Új időszámítás kezdődött a megyei turizmus életében akkor, amikor a megyei önkormányzat a településeket összefogva, egységes, önálló arculattal, közös standdal lépett a nagyközönség elé 2017-ben Magyarország piacvezető turisztikai vásárán, az Utazás Kiállításon. Komoly, megyei szintű összefogást és eredményes, látványos fellépést valósítottunk meg, melyet jövőre számos lépéssel továbbfejlesztünk.

Terveink között szerepel a pontszerű fejlesztések összefogásával egy jól kommunikálható, megyei turisztikai kínálat létrehozása. Eseménynaptárral és turisztikai termékcsomagokkal rukkolkunk elő, valamint tematikus kiadványokat készítünk egészség-, bor- és gasztro-turizmus

témakörben. Újdonságnak számít, hogy versenyt indítunk a turisztikai tanulók számára, melyen témaadók és zsűritagok a megyei szolgáltatók lesznek - tudtuk meg **Kárpáti Ritától**, a megyei turizmusfejlesztési cég rendezvényszervezőjétől.

Bács-Kiskun megye és Kecskemét város, valamint további 25 település a megyéből a 2019-es Utazás Kiállítás díszvendégeként közös, központi standon, 180 m²-en várja majd a látogatókat gazdag tartalommal, színes programokkal. A településeken és attrakcióikon túl a helyi turisztikai szolgáltatók, vendéglátóhelyek, szállásadók, programszolgáltatók, kiállító helyek, rendezvényszervezők is lehetőséget kapnak bemutatkozni egyrészt a kiadványokban, másrészt a kiállításon, illetve az ahhoz kapcsolódó médiakampanyban.

Büdös-tó újragondolva

Soltvadkert

A soltvadkerti Vadkerti-tóról talán mindannyiunknak élnek kellemes képek az emlékezetében. A selymes vízű, sekély tó, puha homokos partjával a családok paradicsomának számított mindig is.

Már az idei szezonban megújult szolgáltatásokkal, kényelmi elemekkel és bővült kínálatl várt a tó a család minden strandolni vágyó tagját és a fesztiválok, rendezvények vendégeit. A strandolók komfortérzetét javító és kényelmét szolgáló fejlesztések valósultak meg: jegypénztárakat és a beléptetés gyorsítása érdekében 3 új jegyárúró pavidont helyeztek ki, a zuhanyzók új burkolatot kaptak, javították az öltözőhelyiségek színvonalát, és plusz 5 új kabin is szolgálja már a strandolók kényelmét. Árnyékoló napvitorlák, egy bekötő híddal rendelkező napozóterasz és egy

különleges spraypark is várta júniustól a vendégeket.

A 3 lépcsős fejlesztés 2. üteme keretében a közeljövőben egyrészt a tó turisztikai infrastruktúrájának fejlesztése, az egységes arculat és a vendégfogadás 21. századi feltételeinek megteremtése valósul majd meg. Az új fogadó épület tetején kávézóterasz kerül kialakításra, felejthetetlen panorámával a tóra. A 3. ütem során a fogadóépület és a tó közötti kb. 3000 m²-es terület rendezése, térburkolása jön létre, napozóteraszt, parti plázt és sétányokat is kialakítanak.

HÁROM NAP CSAK MEGYÉNKRŐL SZÓLT

Közös múltunk, közös jövőnk Bács-Kiskun

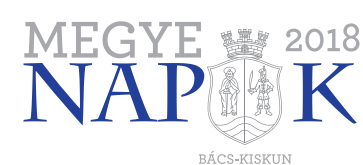
A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat hagyományteremtő céllal indította útjára a MEGYENAPOK rendezvénysorozatát, amely idén szeptember 7-8-9-én Kiskunhalason, Kiskunmajsán és Tiszakécskén színesítette a települések kulturális forgatagát.

A programsorozat első állomásként a Kiskunhalason és környékén fellelhető megyei értékek okleveleinek átadására került sor. A kiskunhalasi Thorma János Múzeumban a Nemzeti Művelődési Intézet által szervezett „Közösségek az Alföldön” szabadegetem rendezvény részeként Szántó István, a Bács-Kiskun Megyei Értéktár Bizottság elnöke adta át az elismerő okleveleket. Ők a mi mindennapi hőseink, többek közt az ország utolsó lovas postása Gátérről, a csokikészítő Szankról, a

a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés elnöke köszöntötte a résztvevőket.

A Megyenapok programsorozat szeptember 8-án az újratelepülésének 275. évfordulóját ünneplő Kiskunmajsán, a Majsa Napok kulturális és gasztronómiai fesztiválon folytatódott. Itt is gyűjtöttük a helyi recepteket, a látogatók megköszönthették a térség házi sajtkülönlegességeit és a Kiskunmajsáról indult kézműves konyakmeggyet.

A nagyszínpadon Rideg László, a megyei közgyűlés elnöke köszön-

megyei értékke nyilvánított Mayos-sa Néptáncgyűttes vezetőjének, Nokta Gábornak az erről szóló tanúsítványt.

A főtéri események mellett a gyönyörűen felújított, korhű állapotot idéző, műemléki Tájházban zajló programok részeként is találkozhattak a vendégek a megyei önkormányzat rendezvényeivel, ahol a mézeskalács készítés, a gyöngyfüzés és a „Búzáról a kenyérig” bemutató és kóstoló színesítette a programot. Megtanulhatták a kosárfonás csínját-bínját Kanalas János tiszakécskei népi iparművész, aki a „Helyi arcok” interaktív beszélgetésen mutatkozott be Kiskunmajsán.

A hosszú hétvége mindhárom napján a Kiskunhalason zajló Halasi Szüreti Fesztiválon a Nemzeti

táncos lábú lurkók Kiskunmajsáról, akik bennünket Bács-Kiskun megyéivé, magyarra tesznek.

Péntek délután az Arany János Művelődési Központ a Tiszakécskei Pálinkaünnep mellett a megyei önkormányzat „Összetartozunk” elnevezésű rendezvényének is otthont adott, melynek keretében kézműves bemutató, helyi ízek kóstolója, népi játszótér, valamint mesemondás és citerazene szórakoztatta a látogatókat. „A nagyanyámtól tanultam” receptgyűjtő versenyre számos helyi háziasszony hozta el kedvenc receptjét, amellyel csatlakozott az egyre bővülő megyei gyűjteményhez. A Pálinkaünnep díjazható ünnepségén Rideg László,

tötte a résztvevőket és elmondta: „A népesség megtartásának és helyben tartásának alapja a közösség. A közösségeket a helyi értékek követséjébe öltöztetjük össze. A helyi értékek - melyek lehetnek hagyományok, épített örökség, kézműves mesterség, vagy akár alkotói munkásság - gyűjtését, továbbörökítését, a hungarikum mozgalomhoz való csatlakozással, a megyei értéktár működtetésével vállalta fel a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat. A Megyenapok programsorozat az összetartozást, az elköteleződést, az őseink iránti tiszteletet is kifejezi, támogatja a helyi értékeket és a térség mives ízeinek, becses mesterségeinek, kultúrájának megőrzését.” Ezt követően átadta a

Művelődési Intézettel és a Százszorszépföld Egyesülettel együttműködésben települési értéktárakkal, megyei értékekkel, hungarikumokkal, valamint megyénk turisztikai látnivalóival vártuk az érdeklődőket.

A Bács-Kiskun Megyei Napok rendezvénye rávilágított arra, hogy létszükséglet megőrizni és továbbéltetni őseink hagyományait, mesevilágát, hitét, kultúráját, művészetét. A helyben élők értékalapú, együttes munkája a biztosíték arra, hogy növeljük megyénk népességmegtartó és közösségteremtő erejét és büszkén mond hassuk egymásnak: közös múltunk, közös jövőnk Bács-Kiskun.

AZ ELSŐ NATÚRPARK BÁC-KISKUNBAN

Egynek minden nehéz, sokaknak semmi sem lehetetlen

Egy országosan is példaértékűnek számító, megyei összefogás nyerte el megérdemelt jutalmát, amikor Maczkó József, Kelebia polgármestere átvethette az általa útjára indított kezdeményezésért a várva várt elismerő címet. Kelebia község vezetésével 12 település fogott össze annak érdekében, hogy kihasználva a térség páratlan és egyedi adottságait, létrehozzák a Felső-Bácskai Homokhát Natúrparkot. Júliusban a kezdeményezés megvalósítása hivatalosan is zöld utat kapott.

A natúrpark előkészítése keretében 2014-től kezdődően, Kelebia Község Önkormányzatának koordinálásával, natúrparki szakértők bekapcsolódásával számos szakmai fórumra, egyeztetésre, terepbejárásra, tanulmányútra, közösségépítő műhelyre, tájsétára került sor. Mindez később alapjául szolgált a natúrpark megalapozó szakmai háttér tanulmányának és egy fejlesztési koncepció megszületésének.

A natúrpark életre hívásának célja, hogy a térség jellegzetes és gazdag természeti, tájképi és kultúrtörténeti értékeit, örökségeit - egy tájszintű együttműködés keretében - megőrizze, az utókornak átadhassa és minél több emberrel megismertesse.

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat elismeri és fontosnak tartja a térség ezen fejlesztési elképzelését, ezért ennek támogatásaként és kiegészítéseként közel 200 millió Ft-os pályázati támogatást hozott ide a területen áthaladó EuroVelo 13 kerékpáros útvonal és környezetének ökoturisztikai fejlesztésére. A projekt keretében a kerékpáros útvonal Hercegszántó és Kelebia közti szakasza, valamint a nyomvonalat övező Felső-Bácska Homokhát Natúrpark közös ökoturisztikai fejlesztése valósul majd meg. A térség turisztikai szolgáltatásának kibővítésével nő annak vonzereje, s várhatóan mind többen érkeznek oda pihenni, kikapcsolódni és életre szóló élményeket szerezni.

Mutassuk be megyénk színfoltjait!

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat elkötelezett abban, hogy támogassa azon törekvéseket, melyek arra irányulnak, hogy az itt található értékeket és hagyományokat megőrizzük és továbbadjuk az utókor számára.

Többek között e tradíciókat hivatott óvni a „NAGYANYÁMTÓL TANULTAM” receptgyűjtő verseny, melynek célja, hogy térségünk gazdag és változatos ízvilágát népszerűsítse, segítse a régi ízek fennmaradását, így biztosítva a fiatalok számára a hagyományos konyha ismeretét. A pályázóknak lehetőségük nyílik arra, hogy akár régi, akár új köntösben mutassák be nagyanyáink receptjeit három kategóriában (leves, főétel, desszert).

Bővebb információ: Mayer Andrea: mayer.andrea@bacskiskun.hu

Szintén megyénk sokszínűségére kívánja felhívni a figyelmet a „MI OTTHONUNK” irodalmi és képzőművészeti pályázat, mely a művészetben, valamint az alkotói folyamatokon keresztül teszi közelebbivé, megfoghatóbbá a megyei identitás fogalmát.

Bővebb információ: Debreceni Vanda: debreceni.vanda@bacskiskun.hu

A képzőművészet és az irodalom nyelvén

Mindkét pályázat során a díjazottak értékes nyereményekkel gazdagodhatnak, továbbá az alkotások kiadványokban nyerik majd el méltó helyüket.

A HÁBORÚ, AMELY NEM VETETT VÉGET MINDEN HÁBORÚNAK

Kecskemét is megszenvedte

Az első világháború - mely történelmünk egyik legjelentősebb és egyben legpusztítóbb csatája volt - 15 millió áldozatot követelt. Kecskemét e csata viszontagságai között is igyekezett megtartani lakossága körében a nyugalmat, s olyan menedékké kívánt válni, amely elzárkózik a rombolástól és mindazoktól a borzalmaktól, melyeket e küzdelem hozott magával.

1914. június 28-án **Gavrilo Princip** nacionalista szerb diák merényletet követett el **Ferenc Ferdinánd főherceg**, az Osztrák–Magyar Monarchia trónörököse és hitvese, Chotek Zsófia ellen. Ennek következtében a Monarchia ultimátumban követelte, hogy saját emberei vizsgálhassák ki a gyilkosságot, melyet Szerbia elutasított. Ez az esemény volt az első világháború kitörésének közvetlen ürügye, bár kétségtelen, hogy valójában erre az európai nagyhatalmak versengése miatt került sor. Ezt követően országunkban elkezdődött a mozgósítások elrendelése, mely **Kecskemétre július 26-án** érkezett meg, s melyet augusztus elsején kö-

huszárezred, 13. Jászkun huszárezred, 26. tábori vadász zászlóalj.

Az **1914. július 30-i** közgyűlésen **Sándor István**, Kecskemét polgármestere a következőket mondta: „A rendkívüli viszonyok rendkívüli intézkedéseket tesznek szükségessé és a hadviselés sikere a belső viszonyok rendezettségétől és rendben tartásától függ...” Később kérte a közgyűlést, hogy a szükséges intézkedések megtételéhez adjon számára és a városi tanácsnak is általános felhatalmazást, mely azt jelentette, hogy a háborús időszak alatt a város feladatainak megoldása rájuk tevődik át. Később (augusztus 5-én) pedig tizenegy pontból álló kiáltványában fordult a

nácsa igyekezett figyelemmel kísérni a harctér eseményeit. A győztes harcokat követően pedig üdvözlő táviratot küldtek azon csapatok parancsnokságának, ahol kecskeméti-ek szolgáltak. **Przemysl** városának **1915. júniusi** visszafoglalása, vagy éppen Galícia fővárosának felszabadítása is ide tartozott. A helybeli katonai parancsnokság pedig fáklyás felvonulást szervezett ezen alkalmakkor, melyen emberek tízezrei vettek részt.

Mindeközben az itthon maradt asszonyok, gyermekek és a felmentésben részesülők mindennapjai egyre iszonytatóbbá váltak. Nem csupán abból adódóan vált különö-

100 ÉVE ÉRT VÉGET

AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ

November 11. az értelmetlen vérontásra való emlékezés napja, az első világháború lezárulásának évfordulója és a történelem egyik kiemelkedő dátuma.

Az első világháborút lezáró Párizs környéki békeszerződések részeként 1920. június 4-én aláírt trianoni békeszerződés Magyarország számára rendkívül súlyos következményekkel járt. Az ország elvesztette területének és lakosságának kétharmadát, nyersanyagkészleteinek, iparának, vasúthálózatának, bank- és hitelintézeteinek, szántó- és erdőterületeinek 60-80 százalékát. A határok módosítása következtében felbomlott a Kárpát-medencében évszázadok alatt kialakult gazdasági-földrajzi egység. A magyarságot legnagyobb csapásként érte, hogy a Kárpát-medencében élő 10,2 millió magyar egyharmada négy különböző állam területén idegen uralom alá került.

élelmiszerpiacot, továbbá, aki drágán adja termékeit, az ellen lépjenek fel. E módszer azonban nem vezetett eredményre. Később levélben fordult a földművelésügyi miniszterhez, amiben kifejezte az élmezéssel kapcsolatos aggodalmait, melyet követően **több alkalommal utaltak ki Kecskemétnékpárty, rozst és búzát**. Mindezek után sertés kiviteli korlátozást rendeltek el, a hadifoglyokat mezőgazdasági munkára alkalmazták és a lakosok a vásárnapokat is a földeken töltötték, de ezen intézkedések sem orvosolták teljes mértékben a problémát.

Kecskemétről 1915-re a férfi lakosság 65 %-át vonták el a hadviselés céljaira, mely arány 1916-ra 70 %-ra nőtt. Az 1917-es évben pedig a honvédelmi miniszter újból elrendelte, hogy a rendőrség a köztutereken, a városokban, a kávézóknak azon embereket, akik feltehetően hadkötelezettségüket elmulasztották, azokat szőlőre fel személyük igazolására.

Az országban **1918-tól felerősödött a háborúellenes hangulat**, Kecskeméten is folyamatosak voltak a behívásokhoz köthető visszaélések, feljelentések és öngyilkosságok, valamint a hazatérő foglyok tekintetében is számos probléma merült fel. Ez év júniusában **1800 katonaszökevényt** és közel **2000 csavargót** fogtak el az Alföldön. A villámháborúnak indult, majd állóháborúvá változó katonai helyzet a hátszínre sodorta. Ez eredményezte a romló életkörülményeket, a megélhetés nehézségeit, az élelmiszer- és gyógyszerhiányt, munkaerőhiányt, csökkenő termelékenységét, melyek mind a hiánygazdaság tünete együttesét eredményezték. A helyzet egyre tarthatatlanabbá vált, míg végül **1918. augusztus 8-án** bekövetkezett a németek összeomlása a nyugati fronton, amikor Amiens közelében az angol-amerikai erők átszakították a frontvonalat. A Balkánon a bolgárok kilépésével, az olasz fronton pedig a piavei ellentámadással következett be az osztrák-magyar erők összeomlása.

1918. november 3-án, Padovában IV. Károly követői írták alá a **fegyvernyugvást**, a nyugati fronton pedig **november 11-én** egy vasúti kocsi, a Compiègne melletti erdőben következett be a német kapituláció. A Párizs környéki békekötések 5 vesztes országra szabtak súlyos büntetéseket, területvesztést, jóvátételt, haderő-csökkentést: Németországra (versailles-i béke), Ausztriára (saint-germaini béke), Bulgáriára (neuilly-i béke), Magyarországra (trianoni béke) és Törökországra (sevres-i, majd lausanne-i béke).

A román katonai haderő **1919. augusztus 4-én vonult be Kecskemétre**, mely során azonnal megsemmisítette a vármegye és a városi tör-

vényhatóság önrendelkezési jogát. Az ellenőrzést a város felett a román királyi hadsereg 6. osztálya vette át. A katonai megszállás során a lakosság sokszor kényszerült megalázó és alávett helyzetbe, s a túlélés az élet minden területén hatalmas küzdelmet igényelt. Az országunk és egyben Kecskemét javait a megszállók hadizsákmányként kezelték. 1919. november 23-án vonult be Kecskemétre a nemzeti hadsereg pár zászlóaljnyi egysége, mely a megszállást jogilag és szimbolikusan is lezárta.

A világháború magyar mérlege minden tekintetben rendkívül súlyos volt. Öt éve alatt mintegy négy millió magyar katona harcolt, ebből elesett több mint 600 ezer, a sebesültek és hadifoglyok száma pedig összességében elérte a másfél millió főt, a kecskeméti áldozatok száma 2300-ra tehető (*Hajagos Csaba, történész-muzeológus kutatásai alapján*). Hatalmas veszteséget jelentett, mely a mai napig ott él mindannyiunk tudatában, mint az egyik legszomorúbb és legkegyetlenebb történelmi esemény.

A korabeli értelmiség 1914-ben még úgy vélekedett a küzdelemről, hogy ez az „*A háború, amely megszüntet mindent háborút*”. Ám a csataj elültével nemhogy világbéke nem lett, de az erőszak soha nem látott méreteket öltött. A fegyverletelt követő békeszerződések igazságtalanságai pedig egy újabb háború kitörését alapozták meg. (A mellékelt fotó forrása: *Kecskeméti Katona József Múzeum Történelmi Gyűjtemény*)

EMLEKMŰVEK AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ TÜKRÉBEN

Az első világháború lezárására emlékezünk idén november 11-én. A háború, mely történelmünk egyik legpusztítóbb csatája volt, meggyénben is számtalan településen áldozatok sokaságát követelte, ezzel csonka családok százainak lelkében fájdalmas űrt hagyva.

Bács-Kiskun megyében számos emlékmű őrzi ezeknek az éveknek a lenyomatát, tisztelve az elesett katonák és családjuk előtt. A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat weboldala (www.bacsiskun.hu) a térségünkben fellelhető emlékművek közül 44-et mutat be fotókon és ismertetőkön keresztül november 11-től. Ezek közül több nívós képzőművészeti alkotás is egyben.

Nekünk, utódoknak kötelességünk számba venni, óvni ezeket a hősi emlékműveket. A világháború lezárásának évfordulóján ezzel a gyűjteménnyel is fejet hajtunk a kaszárnyákba bevonult és frontra küldött férfiak előtt, akik közül több ezren nem térhettek haza.

Az összeállításban a Meritum Egyesület működött közre.

vetett az általános mozgósítási rendelet. Az uralkodó, **Ferenc József** „Népeimhez” című felhívásának hatására Kecskemét városának lakossága és a mozgósítás miatt bevonult katonaság is lelkes hangulatban várta a hadba szállást. Július 28-án 20 000 fős tömeg tüntetett a háború mellett, akik a Himnuszt, a Rákóczi-indulót, a Klapka-indulót, a Kossuth nótát játszó cigányzenekar kíséretében vonultak végig a város főbb pontjain.

Az első világháború során a kecskeméti lakosok főként az alábbi alakulatokhoz vonultak be: m. kir. 1., 2., 17., 19., 25., 29., 30., 32. honvéd gyalogezredek, 1. honvéd huszárezred, a cs. és kir. 23., 38., 50., 52., 82., 86. gyalogezredek, cs. és kir. 7. (Vilmos)

lakossághoz, melyben többek között felhívta a nép figyelmét arra, hogy törekedjenek a rend fenntartására, munkájukat végezzék a megszokott ütemben, igyekezzenek ápolni a sérülteket és elesetteket, ne a rémhírek alapján tájékozódjanak és nézzenek bizalommal a háború eseményei elé.

Kecskemétre azonban igen korán, már **1914. augusztus** közepén megérkezett az első veszteséglista, s augusztus végén a sebesültek ellátása érdekében kezdetben a helyi csapatkórházakat és azok kiegészítő épületeit használták, ám a sérültek számának fokozatos növekedésével a város iskoláinak épületeit is igénybe kellett venni.

A város képviselő-testülete és ta-

sen nehezé a közösségek élete, hogy **csonka családok ezrei próbálták fenntartani magukat** úgy, hogy az otthon maradtak éjt nappallá téve dolgoztak, hanem életüket tovább bonyolították az élelmiszerek beszerzésével és azok árának növekedésével jelentkező problémák. Egyre gyakoribbá vált, hogy a kereskedők a gabonát, lisztet és a fontosabb árucikkeket a maximálisan meghatározott áraknál sokkal magasabban adták el, mely az egyébként is inséges megélhetési viszonyokat még tovább súlyosbította. E folyamat a hús és zsírellátásra is negatív hatással volt. Sándor István polgármester utasította a városi rendőrkapitánysági hivalt, hogy tartsák ellenőrzés alatt az

Értékek nyomában

Még az idei évben elkészül a Bács-Kiskun megyei értékek című kiadvány második kötete. A könyv annak a kiadványnak a folytatása, melyet 2015-ben adott ki a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat, és a megyénkhez köthető hungarikumokat és nemzeti értékeket tartalmazza.

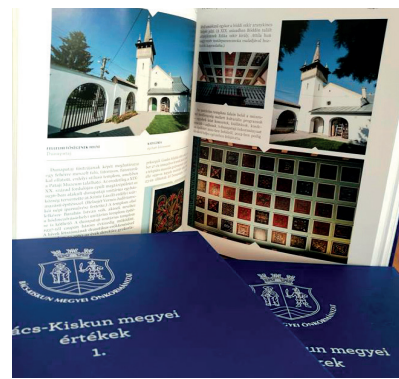
Az elmúlt években csaknem száz újabb értékkel bővült a **Bács-Kiskun Megyei Értéktár Bizottság** listája, melyek megőrzendők és egyedülállóak. Fontos, hogy mindenki, aki a Duna-Tisza közén él, felfedezhesse magának mindazt a kimeríthetetlen gazdagságot és sokszínűséget, amely körülvesz minket természeti szépségekben, elődeink és kortársaink teremtette remekművekben, életművekkel írt tradíciókban, mindennapjaink részesévé vált vagy épp a feledés homályától tompult szokásokban.

Szintén az idei évben kezdődik a fiataloknak szóló vetélkedő,

melynek célja, hogy megismeressük velük a Bács-Kiskun megyei értékeket és bevonjuk őket azok gyűjtésébe, ezzel is erősítve bennük megyei identitásukat. A program nem előzmény nélküli, hiszen 2016-ban játékos feladatokkal, két kategóriában a megye diákjai már megmérettették magukat. Az 1. fordulóban a megyei nemzeti értékekhez kapcsolódó kvíz kérdésekre kellett válaszolni a versenyzőknek, a 2. fordulóbba továbbjutott csapatoknak egy kreatív feladatot kellett megoldania, a döntőre pedig személyesen vártuk a csapatokat és a felkészítő taná-

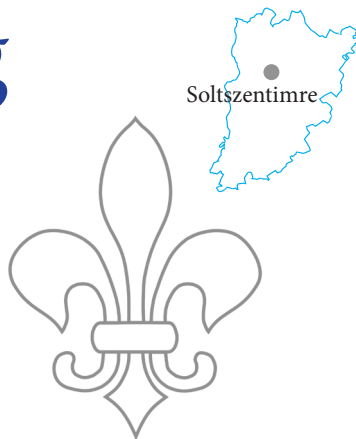
raikat. A verseny végeredményeképp az Imrehegyi Kincskeresők, valamint a soltszentimrei Verebek söpörhették be az első helyezést. A mostani verseny is új kalandokat ígér a jelentkezőknek.

Az Agrárminisztérium döntése alapján a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat „A nemzeti értékek és hungarikumok gyűjtésének, népszerűsítésének, megismertetésének, megőrzésének és gondozásának támogatására kiírt pályázati felhívásra” benyújtott mindkét pályázata vissza nem térítendő támogatásban részesült.

Érdekes fényjelenség a Csonka-toronymnál

A Csonka-torony árpádkori templomrom egy műemlék, amelynek pontos építési ideje nem ismert. Ez az egyetlen ennyire épen maradt romtemplom az Árpádkorból, mely az Alföldön, Soltszentimrén található.

A templom helyén a római korban őrtorony állhatott, hiszen a Római Birodalom a Duna vonaláig nyúlt, és őrtornyokkal képezték ki a védvonalat. István király rendeletében, melyben meghatározta, hogy „Minden 10 falu építsen egy kőtemplomot”, kimondta azt is, hogy a helyben található építőanyagot túl a már ott lévő rommaradványokat is fel kellett használni a templom építéséhez.

Mindezt bizonyítja, hogy a templom falában ma is megtalálhatóak a római korból származó téglák. A környéken végzett ásatások során is találtak római kori cserépmaradványokat. Így a templom alapjainak építési idejét a XI – XIII. századra tehetjük, az

évtizedek alatt történt átalakítások a főépítményen is látszanak. A templom vakolva volt, ennek egy része ma is látható. 1930-ban még találtak egy 1522-ben kelt bevésést a vakolatban.

A torony anyaga zömmel réti mész (darázkő), falai vaskosak, ablakai lőrészterűek. Sem támpillére, sem faltagozódásra utaló nyomok nincsenek rajta. Egyetlen faragott kő került beépítésre a templom szentélyének külső falán, mely a jelképek nyelvezetén a lilimos Imre hercegre utal. Imre herceg állandó jelvénye a lilimos, ez volt a napi felajánlása a boldogságos szűznek. S milyen érdekes, amikor az ember májusban a Csonka-torony felé sétál,

akkor a templom előtti több mint száz méter hosszú ősi út mentén természetes lilimosok virágzásában gyönyörködhet. A faragott kő, biztosan nem ott volt eredetileg, ám a helyi monda szerint addig fog állni a templom, míg az ott van. Reméljük tovább is, mivel sokan látogatják, zárandoklatokat is szerveznek ide. A legenda szerint a templomot maga Szent István király építtette Imre fia emlékére. Ha Szent Imre halálának csillagászati napján, szeptember 7-én elzarándokol ide, akkor a késő délutáni órákban egy érdekes fényjelenségre lehet figyelmes, a toronyablakon át ilyenkor süt be a nap a szentélybe.

Értékörzök elismerése

Sokan talán nem is tudják, hogy a hungarikum mozgalom pár évvel ezelőtt Bács-Kiskun megyéből indult útjára. Az ötlet néhány olyan kiváló ember fejében született meg, akik felismerték, hogy népességünk megtartása csakis közösségeink megerősítésével lehetséges. Ők nem mások, mint **Lezsák Sándor, Bányai Gábor, Imre Károly és Polyák Albert**.

Ennek a mozgalomnak az egyik legfontosabb eleme a települési értéktárak tevékenysége, hiszen tőlük érkezik a legtöbb javaslat a Bács-Kiskun Megyei Értéktárba, amely alapján eddig 236 érték került felvételre. Ezért a munkáért mondott köszönetet és

adott át oklevelet a Megye napok keretében a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat. A javaslattevők mellett külön megemlékeztek azokról a személyekről, együttesekről is, akiknek példamutató életútját, életművét, szakmai tevékenységét, illetve termékeit már megyei értékkel nyilvánították. Az értéktárakba az agrár és élelmiszergazdaság, egészség és életmód, épített környezet, ipari és műszaki megoldások, kulturális örökség, sport, természeti környezet, turizmus és vendéglátás témakörbe tartozó helyi értékek, jellegzetességek kerülhetnek. Bízunk abban, hogy példájuk alapul szolgál a további értékgyűjtő és értékörző munkának.

Szeptemberben a Kiskunhalas és Kiskunmajsza környéki nemzeti értékeink vehették át elismerő oklevelüket a nemrég megújult Thorma János Múzeum impozáns épületében.

OKLEVELET KAPOTT ÉRTÉKEK:

Balotaszállási-kelebiai dámpopuláció
Szanki kézműves konyakmeggy
Szanki Sportcentrum és a tekesport
Szanki Méz és Meggyfesztivál
Születések fája és harangláb, Szank
Gy. Szabó Béla munkássága és a képtár, Szank
Magyar Történelmi Emlékút, Szank
Kiskunhalasi székenkő
Kiskunhalasi izraelita temető
Kiskunhalasi református templom
Kiskunhalasi római katolikus templom
Csipkeház, Kiskunhalas
Csipkevarró szobor, Kiskunhalas
Péteri-tó, Pálmonostora
Dr. Szarvas Ferenc orvosi és tanári életműje és munkássága, Pálmonostora
Sárgamajor, Pálmonostora
Tartós szegfű tanösvény, Kiskunmajsza
Mayossa Néptáncsoport és Lurkó Táncbátor, Kiskunmajsza
Fehér-tó, Gátér

A szabadság jegyében

Élettel teli, igaz, szabad és a művészetek örök szerelmese. Igyekszik a világot a saját nézőpontjából megragadni, majd megörökíteni mindazt, ami számára fontos úgy, ahogyan ő látja, azzal a tapasztalattal és attitűddel, ami csak az övé. **Kunhegyesi Ferenc** kiskőrösi festőművésszel beszélgettünk.

Egész eddigi életére jellemző, hogy végigkísérte az alkotás és a folyamatos megújulás iránti vágy. Ha jól tudom, számos kitérővel lépett a festészet útjára.

Kunhegyesi Ferenc: Az intézményesített oktatásban sosem éreztem jól magam, viszont mindig ott volt bennem a vágy, hogy valamit alkossak, valamit üzenjek a világnak. Tökéletes eszköznek gondoltam erre a táncművészetet, mely iránt már egészen kisgyermek koromban elkezdtem érdeklődni. Autodidakta módon tanultam meg több stílust, melyek közül főként az electric boogie érdekelt. Képes voltam napi akár 12 órát is gyakorlással tölteni. A tánc a szenvedélyem-mé vált, melyben igyekeztem több műfajt vegyíteni és azokat valódi érzésekkel és üzenetekkel megtölteni. Rengeteg versenyen vettem részt, melyeknek köszönhetően sikerült a világ számos pontjára eljutnom. A táncról szól az életem, ám harminc éves koromra elfáradtam és úgy éreztem, egyre kevésbé vonz már ez a világ.

Ekkor lépett be a festészet az életébe?

K.F.: A táncos pályafutásom alatt már rajzolgattam, ami akkoriban egy remek „menekülési útvonal” volt számomra a világ elől. Amikor eldöntöttem, hogy az addigi - kissé bohém - életmódnak ideje véget vetni, akkor kezdtem el komolyabban foglalkozni a festéssel. Később egy szerencsés véletlennek köszönhetően hozott össze a sors Szentandrassy István Kossuth-díjas roma festővel, aki a mesteremmé vált, és akire mindig is felnéztem. Tíz éven keresztül tanultam tőle, mely idő alatt rengeteg tapasztalatot és tudást szereztem.

Egyedi képi világgal dolgozik, ami leginkább csak Önre jellemző. Mi az, amit közvetíteni próbál az alkotásain keresztül?

K.F.: Számos alapkérdés foglalkoztat: Hogyan lett egy apró pontból a világmindenség? Mi a célunk, a feladatunk ezen a bolygón? - mely az alkotásaimon is erőteljesen megjelenik. Továbbá

látszik az a sok évnyi tapasztalás, mely révén megismertem az életet, az emberek valódi arcát. A fő motivációm a szabadságra való törekvés. Az eddigi út, amit bejártam és mindaz, ami még rám vár egy társadalmi elvárásoktól és kötöttségektől mentes élet. Úgy gondolom, másképp nem is létezhetnék.

Mindamellet, hogy művészként alkot, tréningeket tart gyerekeknek. Miben különböznek ezek az órák egy hagyományos rajzkurzustól?

K.F.: Valahogy számomra ez a közeg mindig sokkal őszintébb volt, sokkal inkább igazi, mint a felnőtt élet a maga álarcaival és szerepeivel. A gyerekek közvetlenek és szabadok. Az óráimat mindig úgy kezdem, hogy nincs jó, vagy rossz, minden rendben van úgy, ahogy van. Igyekszem más perspektívába helyezni számukra a dolgokról alkotott elképzeléseiket. Az órák nem feltétlenül arról szólnak, hogy megtanítom őket rajzolni, hanem a művészet eszközén keresztül egy újfajta gondolkodásmódra hívom meg őket, amit nagyon élveznek. Együtt törjük a fejünket a világ dolgain és közben együtt alkotunk. Az egyik legszebb és leginkább magával ragadó folyamat ez.

Fotó: Kaposi Nóra

„Az eddigi út, amit bejártam és mindaz, ami még rám vár egy társadalmi elvárásoktól és kötöttségektől mentes élet.”

A buborékok vonzásában

Van egy fiatal borász Bács-Kiskun szívében, a szakma egyre inkább felfigyel az utóbbi időkben. Legutoljára **Bács-Kiskun Megye Feltörekvő Borásza** címet is megszerezte. Ő **ifj. Szentpéteri Attila**, vele beszélgettünk.

Mióta borászkodik és miért lépett erre a pályára?

Szentpéteri Attila: Nagypapám kezdte a szőlőtermesztést és a borászkodást a családban. Én a harmadik generációt képviselem, így nem volt nehéz döntés számomra,

hogy ezt a pályát válasszam, ebbe születtem bele. Az általános iskola után felkerültem Budapestre. Itt a Soós István Borászati Szakközépiskola után a Corvinus Egyetemen végeztem borászként. Diplomamunkámat pezsgőkészítésből írtam, és készítettem is 120 palack Sárszék tradicionális, palackban erjesztett pezsgőt a szakdolgozatom mellé. A buborékok mindig is vonzottak. Szakmai tapasztalatszerzés és nyelvtanulás céljából kimentem Németországba, Rajna vidékére, Oppenheimbe egy jól fejlődő családi pincészethez egy szünetet elvégezni. Majd hazakerültem Kiskőrösre, immáron hetedik éve dolgozunk együtt édesapámmal és nagypapámmal.

Milyen újításai, elképzelései vannak? Miben térnek el ezek az édesapjától látottaktól?

Sz.A.: Természetesen érdekelnek az innovatív megoldások, az új fajták és technológiák a hagyományok megőrzése mellett. Ennek megfelelően alakul fajtaszerkezetünk is. 65 hektáron 16 fajtával foglalkozunk, amely 50 %-a világfajta, a másik fele pedig tradicionális fajtából áll. Kísérletező szemléletű borászat vagyunk, ezért fiatal borászként én is igyekszem lendületes, fiatalos arculatot kialakítani pincészetünkben. Ez a szemlélet megmutatkozik a borainkon kívül és belül egyaránt: követjük a divatot, de fontos szempont a hagyományok tisztelete is. A jó arány megtalálásában sokat számít édesapám tapasztalata, jó ízlése. Jól tudunk együttműködni. Ha mégis előfordulnak olykor

súrlódások, végül egy pohár bor mellett mindig sikerül közös nevezőre jutnunk.

Milyen életpályát képzelsz magának? Nagyirtokos borász, vagy a minőségi kézműves borok kategóriája a célja?

Sz.A.: Céлом a prémium kategóriás minőségi palackos borok készítése. Maradandó élményt szeretnék nyújtani azoknak, akik kóstolják a borainkat, ezzel erősítve a Kunsági Borvidék, Kiskőrös és Bács-Kiskun megye hírnevét.

Külföldi útjain biztos látott példaeértékű borászatokat és együttműködő térséget. Mit gondolsz az alföldi borok jövőjéről?

Sz.A.: Az Alföldnek van jövője belföldön és külföldön egyaránt, hiszen itt elsősorban könnyedebb, gyümölcsös reduktív fehér és rozé borokat lehet kiválóan elkészíteni, ami manapság a piacokon nagy népszerűségnek örvend. Ezt igazolja vissza számunkra a számos, neves nemzetközi borversenyen elért eredmény is. A divatos, könnyed, „populista” borok mellett megtalálhatók nálunk a komoly, testesebb fehér, vörös és késői szüretelésű borok is. A magasabb fogyasztói igényeket, megfelelő szőlőmunkával, odafigyeléssel, jó termőhely kiválasztással, természetkorlátozással, kellő szakmai tapasztalattal lehet kielégíteni, amelyre a Kunsági Borvidék sokoldalúsága, ígéretes és izgalmas terep.

Mi a filozófiája, amely meghatározza a munkáját?

Sz.A.: Mindig újat tanulni, újat tapasztalni és ezáltal mindig jobb borokat készíteni, amely örömet okoz a fogyasztóinknak és nem utolsósorban a családnak.

Császártöltés adott otthont május 15-én a **MEGYE BORA 2018** győzteseinek megválasztásának, ahol a megye legjobb fehér, rozé és vörös borát szakemberekből álló bizottság választotta ki. A legjobb borkategóriák mellett idén - hagyományteremtő céllal - a **Bács-Kiskun Megye Feltörekvő Borásza** cím is gazdára talált. A megtisztelő címet **ifj. Szentpéteri Attila**, kiskőrösi borász nyerte el elsőként.

IFJ. SZENTPÉTERI ATTILA
KISKÖRÖS

A MEGYE FELTÖREKVŐ BORÁSZÁ

Kis település nagy lépése

Napjaink egyik legsürgetőbb kérdésévé vált a klímaváltozás témakörében Földünk vízkészleteinek megóvása és megtartása. A szélsőséges időjárás okozta károk jelentős mértékben sújtják hazánkat és azon belül megyénket is. **Bátya Község Önkormányzata** felismerve e természeti folyamatok jelentőségét és veszélyeit, igyekszik minél többet tenni azért, hogy a felmerülő problémákat orvosolja, mindezt pedig egy 2017-ben elnyert pályázat, a **LIFE projekt** keretén belül teszi.

Elkötelezettséget, határozottságot és számos nagy ívű tervet találhatunk a fejlődni akarás mögött, mely megyénk egyik településére, Bátýára és annak vezetőségére, valamint lakosságára jellemző. **Zsebics Ilona**, Bátýa Község pol-

gármester asszonya, **Fekete Csaba** alpolgármester és **Szabó Zsófia**, a LIFE Program helyi projektfelelőse lelkesen meséltek mindarról, ami az elmúlt egy évben zajlott, illetve a jövő év távlati terveiről a LIFE Program tükrében. Többek

között beszámoltak arról, hogy a Duna mentén található település környezetének geomorfológiai sajátosságaira jellemző, hogy felszínét a folyó hordalékkúpjai alakították.

Számos természetes eredetű mélyedést találhatunk itt (mocsarakat, lápok, tavakat, vízzel borított területeket, holtágakat). E területhez két nagyobb agyaggödör (kubíkgödör) is tartozik, ahonnan régen a helyiek kitermelték az építéshez szükséges anyagot. A projekt során e gödör vizes élőhelyének helyreállítása történik majd. Ezt kotrással és lankás rézsű kialakításával igyekeznek elérni, melynek köszönhetően nyílt vízfelület jöhet létre. A tervek szerint szabálytalan, több medencéből álló rendszert alakítanak ki, mely azt jelenti, hogy a vizes terület több különböző mélységű kisebb medencéből fog állni, biztosítva azt, hogy állandó nyílt vízfelület és sekélyebb élőhely is kialakulhasson. A vízpótlást a lakott területen lehulló esővíz fogja biztosítani a meglévő csatornahálózaton keresztül. A rendszer kezelhetősége érdekében egy vízpótlást biztosító műtárgyat és egy vízelosztó műtárgyat építenek ki. A pályázat jelenleg az előkészítési szakaszban jár, melynek során geodéziai vizsgálatokat végeztek, valamint elkészültek a tervek. A területen végzett munkálatok a jövő évben kezdődnek meg.

A projekt tökéletes példa lehet a helyi közösségek számára bemutatni azt, hogy hogyan lehet a több medencés vizes élőhelyeket a különböző éghajlati események (aszály, vagy szélsőséges esőzések) kezelésére használni. A projekt eredményeként nő a helyi vízkészletek mennyisége, illetve segít majd kezelni a vízhiányos és vízbő időszakok közötti egyenlőtlenségeket. Érdekessége a projektnek, hogy ezt a fajta vízmegtartó intézkedést még soha nem tesztelték helyi szinten, s kiváló példa lehet más települések számára – számolt be Fekete Csaba a várható eredményekről.

A projekt keretében a természetes vízmegtartást segítő prototípusok létrehozása mellett tréningeket is szerveznek az önkormányzati vezetők és szakemberek számára, melyeken nekem is volt lehetőségem részt venni, s szakmai szempontból hatalmas fejlődési lehetőséget jelentett – mesélte Szabó Zsófia, a bátýai LIFE projekt felelőse.

A klímaváltozásból eredeztethető kockázatok felismerése és a megoldási módszerek folyamatos kutatása és megismerése, majd ezek integrálása országos és helyi szinten elengedhetetlen annak érdekében, hogy a problémákat kezelni tudjuk.

PROGRAMAJÁNLÓ

2018. NOVEMBER 13.

ÖTÓRAI ZÖLDTEA
A TERMÉSZET HÁZÁBAN
Rovartani érdekességek a Kiskunsági Nemzeti Parkban

Előadó: Enyedi Róbert, zoológiai referens

Időpont: 17:00 óra

Helyszín: Természet Háza (6000 Kecskemét, Liszt F. u. 19.)

Az előadás ingyenes.

2018. december 8.

MIKULÁS NAPI
BUCKATÚRA
A FÜLÖPHÁZI
BUCKAVIDÉKEN

Találkozó: 9:00 óra, a Naprózsa Erdei Iskola parkolójában (az 52-es út 20. km szelvényében az erdei iskolát Természetvédelmi Oktatóközpont feliratú tábla jelzi). GPS: 46°52'6,737"É, 19°25'33,075"K

A túra végén meleg teára invitáljuk a résztvevőket a Naprózsa Házba. Mikulás sapkát viselőknak a túra ingyenes.

Információ, jelentkezés:
Gilly Zsolt, gillyzs@knp.hu

Az Őrszolgálat segítő orra

Az illegális ragadozó-mérgezések visszaszorítására számos erőfeszítést és kezdeményezést tett már az állami természetvédelem, valamint a szakmai és civil szervezetek. Az elmúlt pár évben csökkent ugyan a számuk, de még mindig komoly természetvédelmi károkat okoznak itthon és a környező országokban egyaránt. A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság új „fegyvert” vetett be ellenük.

Az EU-ban már 2008-ban betiltott karbofurán tartalmú növényvédőszeres szándékos mérgezésre történő felhasználása védett madarak ezreinek pusztulását okozta Európa-szerte az elmúlt években. Természetvédelmi szempontból a parlasi sas és a rétisas esetében a legaggasztóbb a helyzet, hiszen egyedszámukhoz viszonyítva ennél a két fajnál a legnagyobb a mérgezések okozta veszteség. 2012 és 2017 között Magyarországon összesen 56 rétisas és 36 parlasi sas lett mérgezés áldozata. Ha hosszú távon folytatódik ez a tendencia, az akár a sasok közép-európai fennmaradását is veszélyeztetheti.

A szakmai csoportok együttműködése sokat javított a mérgezések elleni küzdelem eredményességén az elmúlt 6 évben. A Kiskunsági Nemzeti Park Igazga-

tóság a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület koordinálásával partnerként vesz részt egy Európai Unió által finanszírozott **LIFE projekt**ben, melynek fő célja a ragadozó-mérgezések visszaszorítása és megelőzése.

A projekt részeként tavaly év végén egy speciálisan képzett mérge- és tetemkereső kutya állt szolgálatba a Természetvédelmi Őrszolgálat kötelékében. Samu, a német juhászkutya folyamatosan járőrözik a jelentős madár-élőhelyeken, valamint a ragadozó-mérgezések helyszínein. Feladata a mérgezés és egyéb bűncselekmény áldozatául esett védett és fokozottan védett madarak teteleinek és a mérgezett csalétek felkutatása, valamint a Nemzeti Nyomozó Iroda speciális nyomozócsoportjának segítése.

IMA KÉT KERÉKEN • MOTORKERÉKPÁLOSOK

Guruló szerzetesek Bács-Kiskunban

*Szerzetesek két keréken? Térítő motorosok? Több száz lóerővel Isten útján? Első olvasatra furcsán hangzik, és teljességében le sem fedí az a lelki és emberi közösséget, amelyet a **MotorkerékPálosok**nál találunk. Pedig valóban, a Pálos Rend egy kis csoportja rendszeresen motorra száll, hogy évente jó néhány alkalommal így tegye meg zarándoklatát.*

A Magyar Pálos Rend lelki és szellemi vonzásában kialakult motoros közösség, a pálosok által 2008-ban Pálósszentkúton megrendezett első Motoros Zarándoklattól számítja létét. Karizmatikus vezetői jó példái a köztünk élő „kovászbereknek”.

A közösségükről, céljaikról, az útjukról **Zsabokorszky Zsolt**ot, a MotorkerékPálosok szervezőjét kérdeztük, aki nyugdíjas tanárként segíti a közösség munkáját.

Mit rejt a motoros zarándoklat kifejezés?

A „motoros zarándoklatok” fogalmát és gyakorlatát mi, MotorkerékPálosok honosítottuk meg. Több mint tíz évvel ezelőtt **Bátor Botond** pálos szerzetes atya talált ránk, a Magyar Keresztény Motorosok Közösségére az interneten. Elindul-

Ezt sokszor kérdezik. Mi pedig azt mondjuk, hogy ugyanúgy lehet motoron elmélni, mint gyalogosan, s még inkább, mint vonaton. Mi nem tudunk beszélgetni a motoron, hiába ülünk rajta esetleg ketten. A zarándoklattal kapcsolatos gondolatainkkal, imáinkkal tudunk vezetés közben is foglalkozni. S ha valaki a fizikai áldozatot hiányolná, az is adott egy napi 500-600 km-es megterhelő motorozás alkalmával. Utunk állomásain szentmisék várnak bennünket, ahol az atyák velünk együtt motoroznak. Sok célállomásra újra és újra elzarándokolunk. Rendszeresen túrázunk Czestochowara, Csíksomlyóra, Celldömökre, Máriagyűdre, Pálósszentkútra, Máriapócsra, Mátraverebély-Szentkútra, s minden

petést egy „habitusában” motorozó atya kelti leginkább. A kapcsolatok és közösségek szempontjából kiemelt a lengyel-magyar pálos kapcsolat. Minden évben, „ha esik, ha fúj” ott vagyunk Czestochowaban azon a szentmisén, amelyet a lengyel motorosok szerveznek és 30-40 ezer motorost mozgósít. Kapcsolatunk folytán, épp idén nyáron tartottunk közös szentmisét a Szt. István Bazilikában több száz motoros részvételével. Léteznek már erdélyi MotorkerékPálosok is és igyekszünk kapcsolatot építeni felvidéki, délvidéki, kárpátaljai motorosokkal is.

Az Önök közössége egy „vagány” csapatot sejtet, akik mernek új utakat keresni.

Ami a vagány csapatot illeti, ki

amire nyitottak az egyházak, vegyék igénybe a lehetőségeket!

A MotorkerékPálosok alapítója Bátor Botond erdélyi testvérmegyéinkben, Hargitafürdőn szolgál. Hogyan kerül a Pálos Rend Hargitába?

A Pálosok közel 300 év után ismét tudtak a történelmi Magyarországtól távoli szegletében, Erdélyországban kolostort alapítani. 2014 januárja óta az erdélyi Hargitafürdőn is pálos szerzetesek imádkoznak a zsolozsmát. Reméljük, hogy az elültetett kis mag szárbá szökken, és sok termést hoz: olyan odaadott életű szerzeteseket, akik elődeink nyomán járva nagylelkűen válaszolnak Isten hívására és örömmel áldozzák életüket nemzetünk lelki felemelkedéséért. Legnagyobb örömünkre 2014. január 26-án az új kolostor alapításakor mi is ott lehetünk testvéreinkkel, és osztozhattunk az élményben. Korábban a szintén velünk motorozó Barnabás testvér - aki most Pálósszentkúton szolgál - lett Hargitában az első házfőnök, majd őt követte Botond testvér. A két pálos atya közül egyikük mindig a közelünkben van, és gyakorta van módunk találkozni, MotorkerékPálozni együtt.

Az alapító **Botond testvér** az elmúlt napokban birtokba vehetett két évre egy új Yamaha motort. A cég közép-európai vezetője, miután hallott a kezdeményezésről, a közösségről, támogatta a Pálos Rendet egy 150 lóerős fenevaddal. Botond testvér így fogalmaz: „A véletlen igazából az isteni Gondviselés fedőneve. Amikor első alkalommal ráültem, az jutott eszembe, hogy milyen sokan vannak ebben. Ez a motor annak a több mint tíz évnek a gyümölcse, amit a motorosokkal együtt töltöttem. Ha nincs a MotorkerékPálosok közössége, amelyhez kisebb-nagyobb mértékben elég sokan kapcsolódtak az évek folyamán, akkor talán már rég nem motoroznék. Azt nem tudom, hogy mit hoz a jövő, de azt igen, hogy soha nem fogok tudni felülni erre a motorra anélkül, hogy ne gondoljak a motorosokra, ne

imádkozzak értük. S pontosan ezért nagyon fontosnak tartom leírni, hogy nekem igazából nem a rendiünknek szánt új motor az ajándék - persze az is -, hanem a motoros barátaim! Így még inkább szeretném, hogy közülük mindenki otthon érezze magát velünk, pálosokkal. Hálás vagyok Istennek, hogy mindez így és éppen most valósult meg! Olyan széles utat kívánok minden motorosnak, ahol Isten áldása, az egymásra való odafigyelés van jelen!”

A PÁLOS REND alapítója, **Bol-dog Özséb** remete volt, a közösségük pedig szemlélődő, olykor magánykereső lelkipásztori szolgálat, amely aktív életet él a mai napig és az egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrend. A Szentcsék 1308-ban engedélyezte számukra az ágostonos regulát, és pápai jogú renddé nyilvánította a Pálosokat. A magyarságtudat mindig jellemzője volt a rendnek. A pálos szerzetes elsősorban nem magáért, hanem a nemzetéért, hazájáért imádkozik és vezekel. Az ősi igazság mindegyikük tudatában él: „Te is Magyarország, édes hazám, a pálosokkal fogsz növekedni és ugyanazokkal fogsz hanyatlani.” A rend életében központi helyen áll a Mária-tisztelet. E tisztelet kifejezésekként fehér ruhát hordanak, a rózsafüzért imádkozzák.

Az alapító Botond testvér

tunk egy közös úton. 2008-ban már a Pálosok szerveztek egy keresztény motoros találkozót Pálósszentkútra. Ekkor fogalmazódott meg a Pálos Rend részéről, hogy felkarolja ezt az érdekes, vegyes társaságot és programot adjon a rend után érdeklődő keresztény embereknek és motorosoknak. Ennek okán indult útjára 2009-ben a „Pálosok nyomában” motoros zarándoklat és túra sorozat, amelyen mindannyian kerestük a lehetőséget arra, hogy hasonló világnézetű emberrel tölthessük a szabadidőnket, és együtt élhessük meg hitünket a hétközi túrák és zarándoklatok alkalmával.

Miben különböznek a guruló zarándoklatok a jól megszokott formáktól?

Évben tartunk egy nagy nyári zarándoklatot is sok-sok résztvevővel.

Hogyan tudja közösségük integrálni a „útkereső” motorost?

Igaz, hogy a Pálosok katolikus rend, és zömében katolikusok a motorosaink, de ezt nem kéri számon senkin. Sőt, örömmel vesszük az érdeklődőket, az útkeresőket. Vannak olyanok is, akik lazábban kapcsolódnak a valláshoz, egyházhoz vagy egészen más felekezethez tartoznak.

Milyen közösségi kapcsolatokat alakítanak ki a guruló szerzetesek a motoros társadalomban?

Más motoros közösségek keresztény motorosaival is kapcsolatban vagyunk, nekik sem meglepő már az ilyen gondolatok mentén szerveződött közösség. A nagyobb megle-

kell, hogy ábrándítsam. A vagányság kimerül abban, hogy nem félünk motorozni, még 60, 70, 80 évesen sem. Jómagam egy 67 éves, nyugdíjas pedagógus vagyok, szóval hol itt a vagány? Jó, a motorozáshoz kell némi bevállalósság, mert tényleg tud veszélyes, veszélyesebb lenni, mint az autózás. S hogy új utak? Ez már a hitünk megéléséből fakad, hogy végre nem kell titokban az egyházhoz tartozásunkat megélni, hanem nyíltan töltjük a szabadidőnket kedves papjainkkal egyházunk berkein belül. Vallom, hogy a hívőknek sokkal szorosabb kapcsolatban kellene megélni hétköznapijaikat, ünnepeiket, szabadidejüket az egyházukkal. Mindegy milyen tevékenységről van szó. Mi motorozunk. De ezer más tevékenység van,

BÁCS-KISKUN MEGYEI PROGRAMAJÁNLÓ

Időpont	Település	Megnevezés
október 27.	Hajós	Tökös Újbor Kóstoló a Hajósi Pincefaluban
november 10.	Bócsa	Bócsator
november 10.	Tázlár	Kiskuntor - VIII. Böllértalálkozó
november 16-17.	Baja	Operett bemutató - Cigánybáró
november 17.	Kiskőrös	Kemencés Gasztronómiai Fesztivál
dec. 1 - január 1.	Kecskemét	Kecskeméti Téli Fesztivál
december 1-2.	Kiskunmajsa	András-napi Disznótor
december 7-9.	Kecel	XXXII. Flóra Virágfesztivál
december 7-9.	Kecel	XVI. Keceli Országos Fazekas Kiállítás

Fiatal bajnok Jánoshalmáról

Halász Bence a berlini atlétikai Európa-bajnokságon, élete első felnőtt világversenyén, 21 évesen bronzérmet nyert kalapácsvetésben. Eddigi eredményeiről, jövőbeli terveiről kérdeztük.

Nagyon fiatalon sikerült kimagasló eredményt elérnie, hiszen a kalapácsvetők többnyire 30 éves koruk körül vannak erejük teljében. Számított-e rá előzetesen, hogy esélyes a dobogóra?

Halász Bence: Titkon bízom benne, hiszen a megmérettetésre a világranglista 4. helyezettjeként érkeztem, és az azt megelőző versenyeim is azt mutatták: van esélyem rá. Nagyon boldog vagyok, hogy sikerült fellépnem az áhított dobogóra.

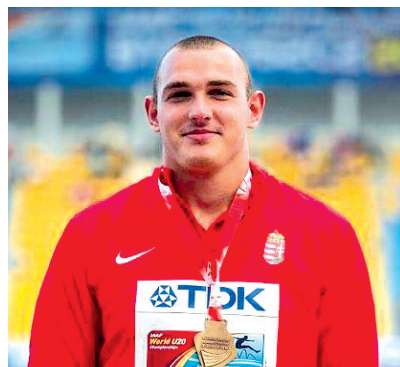
Melyik eddigi eredményére a legbüszkébb?

H.B.: A 2015-ös U20-as Európa-bajnokságon elért aranyéremre kalapácsvetésben. Ezt egy olyan év után sikerült elérnem, amikor nem jöttek a várt eredmények, sok versenyt túlizgultam. A 2014. évi nyári ifjúsági

olimpiai játékokra például világcúcstartóként érkeztem, szerettem volna megnyerni, ennek ellenére már a selejtezőben kiestem. 2015-ben sikerült új lendületet vennem, amely 2016-ra is kitarított és a 2016. évi junior világ bajnokságon elért aranyéremben is megmutatkozott. 2016-ban sikerült Pars Krisztián korábbi korosztályos kalapácsvető országos rekordját is megdöntenem.

Milyen kötődése van Bács-Kiskun megyéhez?

H.B.: Kiskunhalason születtem, Jánoshalmán nőttem fel, de edzeni Kiskunhalasra jártam át. 2012-ben Szombathelyre költöztem, hogy az ottani Dobó SE-ben folytassam a pályafutásomat. Itt dőlt el az is, hogy a legeredményesebb kalapácsvetésben lehetek. Ezúton szeretnék köszönetet

mondani a kiskunhalasi nevelő edzőmnek, Míg Györgynek, akivel első sikereimet elértem, valamint családomnak, akik számos áldozatot hoztak a karrierem érdekében, többek közt azt is vállalták, hogy két helyen - Szombathelyen és Jánoshalmán - éljenek.

Jelenleg a Szombathelyi Dobó SE színeiben készül Németh Zsolt és Németh László segítségével. Az egyesület a hazai dobó atlétika egyik fellegetvára, ahonnan számos nagynevű versenyző is kikerült. Kik a példaképei?

H.B.: Egyik példaképem Pars Krisztián, akivel a közös edzések nagy motivációt jelentenek számomra. Az ő segítségével mindig sikerül egy kis „pluszt” hozzátennem az edzőmunkához. Gécsek Tiborra is felnézek a dobások technikai kivitelezése szempontjából.

Ha a jövőbe tekint, milyen eredményekkel lenne elégedett?

H.B.: Az utolsó korosztályos versenyemen, az U23-as Európa-bajnokságon szeretném megvédeni a bajnoki címet, a jövő évi atlétikai világ bajnokságon a célom pedig a dobogós helyezés elérése. Hosszú távon nagy álmom az olimpiai aranyérem, még ha nem is mindjárt Tokióban, hiszen koromnál fogva még hosszú évekig a világ élmezőnyében szeretnék versenyezni.

Világraszóló eredmények

A bajai gyökerekkel rendelkező Faldum Gábor minden idők legjobb magyar triatlonos eredményét érte el a riói olimpián 20. helyezésével. Jelenleg a tokiói kvalifikációért küzd. A felkészülés részét képezte az a világművi turné, melyről nemrég érkezett haza.

Fotó: Faldum Betti

Hogyan lehet kvalifikálni triatlonosként a tokiói olimpiára?

Faldum Gábor: A pontgyűjtés 2018 májusában kezdődött és 2020 májusáig tart. A pontgyűjtő sorozatba a 38 lehetséges versenyből a legjobb 12 eredménye számít bele. Jelenleg még nem állok részvételre jelentő helyen a ranglistán, de egyelőre a sorozat elején járunk és a formám is most kezd összeállni. A következő olimpia lesz az első alkalom, amikor az egyéni verseny mellett vegyesváltót is rendeznek 2 férfi és 2 női résztvevővel, ami növeli az esélyemet a részvételre.

Hol versenyzett mostanában?

F. G.: Egy két és fél hónapos utazásról tértem most haza. Három hétig magaslati körülmények közt edzőtáboroztam Font-Romeuban, Franciaországban. Ezt követően Glasgow-ban az Európa-bajnokságon vettem részt és a 15. helyen végeztem, csakúgy, mint a világbajnoki sorozat montreáli állomásán. Innen Ausztráliába repültem, ahol egy brisbane-i edzőtábort követően a Gold Coaston szervezett versenyen 32. lettem. Itt egy kisebb betegséggel küzdöttem, ezért a várt helynél hátrébb végeztem.

A három szám közül melyiket évezi a legjobban?

F. G.: A sebesség miatt a keréparózást, bár triatlonban általában az úszás a sorsdöntő szám. Manapság már nehéz úszóműt nélkül kimagasló eredményeket elérni.

Milyen elvárásai vannak önmagával szemben a jövőre nézve?

F. G.: Szeretnék fejlődni, előre lépni, a korábbi teljesítményeimet túlszárnyalni. Sajnos az elmúlt egy év nem a terveimnek megfelelően alakult, de már kezdek kilábalni a gödörből. Szeretnék egy világkupán dobogóra felállni, illetve a tokiói olimpián részt venni és minél jobb eredményt elérni.

Hogyan szokott pihenni?

F. G.: A hosszú külföldi utak után szeretek Bajára hazajönni. Imádom a várost, annak vízi adottságait. Itt tudok feltöltődni családtagjaim, barátaim, a Mogyi SE-beli csapattársaim társaságában. Az igazi pihenést az édes semmittevés jelenti, amikor egy hajóval kimegyünk egy dunai zátonyra és ott sátorozunk a barátaimmal. Itt szeretnék köszönetet mondani edzőmnek, Baja Péternek, aki korábbi versenyzőként mindig hasznos tanácsokkal tud ellátni, valamint családtagjaimnak és edzőtársaimnak, akik biztos támaszt jelentenek a hosszú és fárasztó versenyszezon alatt.

BIZTATÓ KILÁTÁSOK A MEGYEI LOVASSPORT ÉLETÉBEN

Megújult Kiskunhalas Lovasparkja

Weinhardt Virág

Fotók: Kovács Iván

A 400 millió forintos támogatásból megszüpült kiskunhalasi Hirling József Lovasparkot 2018 augusztusában adták át. Az elismerésre méltó lovassport múlttal rendelkező várost több lovas is képviselte már az eddigi olimpiákon. A helyi lovas hagyományok és az átadott modern környezet együttese reményt adnak arra, hogy akár már a 2020-as tokiói olimpián megyei versenyzőnek szoríthassunk.

Ezek a remények pedig egyáltalán nem túlzóak, hiszen a 2018. nyár végi Fiat Díjugrató Országos Bajnokságon a **Füzér Flóra**, **Weinhardt Virág**, **Fazekas István** és **Füzér Gábor** kiskunhalasi lovasokból álló Bács-Kiskun megyei válogatott első helyezést ért el. Weinhardt Virág teljesítménye külön kiemelendő, aki az idei felnőtt magyar bajnokságon Chicla-na nyergében a második helyen végzett.

A most még mindig csak 19 éves sportoló volt az, aki a 2017-es, szlovákiai Somorján megre-

dezett junior Európa-bajnokságon díjugratásban elért eredményével indulási jogot nyert Magyarországnak a 2018-as, Buenos Aires-i III. Nyári Ifjúsági Olimpiai Játékokra, továbbá egyéni Európa-bajnok is volt korábban gyermek kategóriában, Bognár-Jen Cor nevű lovával. Az ifjú lovas töretlen fejlődését jelzi az is, hogy a 2018-as fedett pályás díjugrató magyar bajnokságon első helyezést ért el, éppen edzőjét, Füzér Gábort szorítva le a dobogó legfelső fokáról.

A most zárult fejlesztésnek

köszönhetően megújult a Lovaspark főépülete és a környező útburkolatok, kiépült a teljes csatorna és vízelvezető rendszer, továbbá a filces pálya bővítésével a

létesítmény nemzetközi versenyek rendezésére is alkalmas lett. A városvezetés és a helyi sportszeretők remélik, hogy ez csupán az első ütem volt és a további terveikhez

is kapnak támogatást, hiszen a látókat, az istállókat és a fedeles lovardát is szeretnék korszerűsíteni, továbbá a létesítményt a turisták számára is vonzóvá tenni.